SUOMEN MATKAILUALAN LIITTO RY (SMAL)
Vilhonkatu 4 B
00100 Helsinki

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi **06.05.2021**

Suomen matkailualan liitto ry:n (SMAL) lausunto: Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 HE 46/2021 vp

Suomen matkailualan liitto ry (SMAL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 HE 46/2021 vp. Esitämme kunnioittavasti seuraavaa.

Yleistä

Suomen matkailualan liitto pitää hyvänä sitä, että esillä olevalla lailla pyritään jatkossakin tukemaan pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistoimenpiteitä ja investointeja. Erityisesti koronapandemian vuoksi kärsineet toimialat, kuten matkailu, ovat tarvinneet valtion tukea selviytyäkseen kriisistä ja ne tulevat tarvitsemaan sitä jatkossakin toimintansa ja tuotteidensa kehittämiseen. Keväällä 2020 koronapandemian iskiessä päälle Business Finlandin ja ELY-keskusten kautta jaetut kehittämistuet tulivat monelle matkailuyritykselle suureen tarpeeseen. Vaikka näitä tukia on kritisoitu monissa yhteyksissä, toivat ne ensiapua monelle yritykselle kriisin alkuvaiheeseen. Näihin tukiin kohdistunut kritiikki oli kuitenkin perusteltua siinä mielessä, että tuen kriteerit olivat väärät ja tukia jaettiin projekteihin, jotka eivät massiivisen kriisin alkuvaiheessa olleet yritysten kannalta relevantteja.

SMALin mielestä on tärkeää, että valtionavustuksilla tuetaan yhä voimakkaammin pk-yritysten kasvua, kilpailukykyä ja kansainvälistymistä. Tukea tarvitaan myös muun muassa kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoon, digitalisaation hyödyntämiseen, energia- ja materiaalitehokkuuteen sekä liiketoiminnan kehittämisen älykkääseen erikoistumiseen.

SMAL haluaa tuoda esiin myös sen, että matkailualan hankkeiden tulisi olla enemmän maakuntarajat ylittäviä ja mahdollisimman monen pk-yrityksen saatavilla sijainnista riippumatta. Suurin osa matkailualan hankkeista on toteutettu Lapissa ja sen tulokset ovat nähtävillä Lapin noustessa Suomen matkailun tähdeksi. Pieniä alueellisia hankkeita on myös paljon muualla Suomessa, mutta vähemmän pääkaupunkiseudulla, mikä asettaa yritykset eriarvoiseen asemaan riippumatta siitä, tuottavatko ne esimerkiksi matkapaketteja muualle Suomeen oman sijaintipaikkansa lisäksi.

7 § Yrityksen kehittämisavustamisen myöntämisen edellytykset ja sovellettavat valtiontukisäännöt

SMAL kannattaa lain esitystä, jonka mukaan yrityksen kehittämisavustusta myönnetään tietyin, selkein kriteerein. On tärkeää, että yritykset, joille tukea myönnetään ovat elinkelpoisia ja hankkeet toteuttamiskelpoisia ja sellaisia, jotka jäävät elämään ilman valtiontukeakin.

SMAL pitää hyvänä myös sitä, että lakiesityksessä on säännös koskien ympäristöön liittyvien näkökohtien huomioimista kehittämisavustuksen myöntämisen edellytyksenä. Matkailuteollisuus kiinnittää yhä enenevässä määrin huomiota matkailun kestävään kehitykseen ja jokainen yritys oman toimintansa vastuullisuuteen. SMAL katsoo kuitenkin, että ympäristönäkökohtia arvioitaessa tulee ottaa huomioon kunkin toimialan yritysten realistiset mahdollisuudet vaikuttaa toimintansa hiilijalanjälkeen. Yrityksen toiminnan ympäristövaikutuksia arvioitaessa avustusta hakevan yrityksen tilannetta tuleekin arvioida kyseisen toimialan lähtökohdista.

6 luku Avustuksen palauttaminen ja takaisinperintä

SMAL katsoo, että on täysin kohtuullista vaatia avustuksen palauttamista tai ryhtyä sen takaisinperintään, mikäli avustuksensaaja ei noudata avustuksensaamisehtoja. Avustuksen saajalle tulee kuitenkin suoda mahdollisuus oman vastineensa antamiseen ennen maksun takaisinperintää.

29 § Yrityksen kehittämisavustuksen myöntäminen poikkeuksellisissa oloissa

SMAL pitää tärkeänä lain esitystä kehittämisavustuksen myöntämisestä poikkeuksellisissa oloissa.
Poikkeukselliset olosuhteet, kuten koronapandemia, koskettavat erityisen voimakkaasti matkailualaa ja käytännössä ne usein vaikuttavat merkittävästi yrityksiin tai jopa keskeyttävät kaiken yritystoiminnan ja sen kehittämisen. SMALin mielestä on ensiarvoisen tärkeää, että jatkossa kehittämisavustusta voidaan myöntää yrityksen toiminnan tukemiseen ja sopeuttamiseen sekä maksuvalmiuden turvaamiseen myös poikkeuksellisissa oloissa. Poikkeusoloissa kehittämistuen hakemisprosessin tulee olla tehokas ja tuen kohdistua yrityksiin, joiden toimintaan poikkeukselliset olot merkittävästi vaikuttavat.

SUOMEN MATKAILUALAN LIITTO RY (SMAL)

Heli Mäki-Fränti
toimitusjohtaja

Tarja Luoma
lakimies